

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы
№ 7 хаттамасына №25 қосымша

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы № 7
шешіммен бекітілген

«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының
Қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру қағидалары
(2026 жылғы «23» сәуірдегі жағдай бойынша № 1 өзгерістер мен толықтыруларымен)

Астана қ., 2024 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру және кепілдік департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қолжетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ІНҚ-мен таныстыру бойынша іс-шаралар	ІНҚ «Ішкі портал» желілік дискісіне орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы жіберу
Енгізілген өзгерістер мен толықтырулар:	
«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі шешіміне (№ 06 хаттама) сәйкес № 1 өзгерістер мен толықтыруларымен	2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06

Мазмұны

1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі	6
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары	6
4-тарау. Сақтандырушыны сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату негіздері және сақтандыруды шектеу	7
5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі	8
6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны	8
7-тарау. Сақтандыру сомасы:	9
8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы	9
9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері	9
10-тарау. Мониторинг	11
11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары	11
12-тарау. Сақтандыру жағдайы басталған кездегі Сақтанушының іс-әрекеті	11
13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі	12
14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары	13
15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі	14
16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары	14
17-тарау. Суброгация	15
18-тарау. Қосымша шарттар	15
19-тарау. Дауларды шешу тәртібі	16

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру қағидалары (бұдан әрі-қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Жарғысына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді. Қағидалар Сақтандырушының Жарғысына сәйкес Сақтандырушының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес қолдау жүзеге асырылатын жобалар бойынша қаржы ұйымдарының шығындарын ерікті сақтандыру шарттарын жасасу кезінде қатынастарды реттейді.

2. Қағидаларда пайдаланылатын негізгі анықтамалар мен терминдер:

1) **Аккредитив** – эмитент-банктің өтініші бойынша және экспорттаушының нұсқаулығына сәйкес немесе өз қалауы бойынша қабылдаған, көрсетілген шетелдік контрагентке (бенефициарға) немесе оның нұсқауы бойынша немесе шетелдік контрагент (Бенефициар) қойған аударым вексельдерін (траттарын) акцептеу және төлеу немесе егер аккредитивтің барлық шарттары сақталса, белгіленген мерзімге дейін аккредитивте көзделген құжаттарға қарсы неғоциациялау бойынша төлем жүргізу қайтарып алынбайтын міндеттемесін көздейтін құжаттамалық есеп айырысу нысаны;

2) **Банкроттық** - сот шешімімен заңды күшіне енген деп танылған экспорттаушының оны таратуға негіз болып табылатын дәрменсіздігі;

3) **Эмитент-Банк** - экспорттаушының өтінішіне сәйкес аккредитив ашатын және оның шарттарына сәйкес аккредитивті орындау жөніндегі міндеттемені көтеретін Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банкі;

4) **Шартсыз франшиза** - Сақтандыру шартында белгіленген, Сақтандыру төлемінен шегерілетін сома. Шартсыз франшиза Сақтандыру сомасына пайызбен не абсолюттік мөлшерде белгіленеді;

5) **Валюталық шарт** - нысанасы шетел валютасын сатып алу-сату жөніндегі мәмілелерді жасасудың, жасаудың, орындаудың және тоқтатудың жалпы шарттары мен тәртібін белгілеу болып табылатын қаржы ұйымы мен экспорттаушы арасындағы келісім;

6) **Кепілдік** - экспорттаушы (Аппликant) өзінің шетелдік контрагент (Бенефициар) алдындағы міндеттемелерін орындамаған және (немесе) тиісінше орындамаған кезде қаржы ұйымы (кепілгер) осы жазбаша келісімде (хабарламада) көрсетілген белгілі бір ақша сомасын (кепілдік сомасын) шетелдік контрагентке (бенефициарға) төлейтін жазбаша келісім (хабарлама). Кепілдік шартты жасасуға және (немесе) орындауға байланысты кепілдік беру туралы шарт талаптарында шетелдік контрагенттің (бенефициардың) пайдасына қаржы ұйымы (кепілгер) береді (шығарады);

7) **Сақтандыру шарты** - қаржы ұйымдарының шығындарын ерікті сақтандыру шарты, оған сәйкес сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы шегінде сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді;

8) **Кепілдік беру туралы шарт** - қаржы ұйымы (кепілгер) мен экспорттаушы (Аппликant) арасындағы экспорттаушының (Аппликantтың) шетелдік контрагент (Бенефициар) алдындағы міндеттемелері бойынша шетелдік контрагенттің (Бенефициардың) пайдасына кепілдік беру (беру, шығару) туралы жазбаша келісім;

9) **Аккредитив беру туралы шарт** - қаржы ұйымы (эмитент-банк) мен экспорттаушы арасындағы жазбаша келісім, онда аккредитивтің орындалуы жүргізілетін шарттар айқындалады;

10) **Экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт** - кредиттік шарт, аккредитив беру туралы шарт, кепілдік беру туралы шарт, валюталық шарт;

11) **Шетелдік контрагент** - кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын, сатып алушы, тапсырыс беруші ретінде әрекет ететін және қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың,

көрсетілетін қызметтердің экспортына экспорттаушымен келісімшарт жасасқан шет мемлекеттің заңды немесе жеке тұлғасы;

12) **Келісімшарт** - экспорттаушы мен шетелдік контрагент арасындағы қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, қызмет көрсетулердің экспортына арналған жазбаша келісім;

13) **Кредиттік шарт** - қаржы ұйымы мен экспорттаушы арасындағы шарт, оның талаптарына сәйкес қаржы ұйымы кредиттік шартта көзделген мөлшерде және шарттарда экспорттаушыға кредит (қарыз, қаржыландыру) беруге міндеттенеді, ал экспорттаушы алынған кредитті (қарызды, қаржыландыруды) уақтылы қайтаруға және ол бойынша сыйақыны және/немесе басқа да шығыстарды төлеуге міндеттенеді;

14) **Міндеттемелерді тиісінше орындау** дегеніміз - міндеттемені тиісті тұлғалардың тиісті затпен, тиісті орында, тиісті тәсілмен және тиісті мерзімде орындауы тиіс дегенді білдіреді. Өзге жағдайларда міндеттемелерді орындамау (тиісінше орындамау) туындайды;

15) **Қамтамасыз ету** - кепіл, кепілдік, кепілгерлік және кредиттік шарт немесе кепілдік беру туралы шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етудің өзге де түрлері;

16) **Негізгі борыш** - кредиттік шарт бойынша есептелген сыйақыны, өсімпұлдар мен айыппұлдарды есепке алмағанда экспорттаушының қаржы ұйымы алдындағы экспорттаушыға берешегі;

17) **Күту кезеңі** - Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі, ол өткеннен кейін Сақтандыру жағдайы басталған болып есептеледі. Күту кезеңі Сақтандырушы Сақтанушыдан сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлама алғаннан кейін келесі күні басталады;

18) **Мерзімді валюталық мәміле** - экспорттаушының қаржы ұйымынан қазақстандық теңгеге шетел валютасын сатып алуына арналған мәміле немесе экспорттаушының қаржы ұйымынан басқа шетел валютасына шетел валютасын сатып алуына арналған мәміле немесе қаржы ұйымының экспорттаушыға қазақстандық теңгеге шетел валютасын сатуына арналған мәміле немесе қаржы ұйымының экспорттаушыға келісілген бағам бойынша басқа шетел валютасына сатуына арналған мәміле;

19) **Сақтандырушы** - сақтандыру шартына сәйкес сақтандыруды жүзеге асыратын «Қазақстанның экспорттық – кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамы, яғни сақтандыру жағдайы басталған кезде шартта белгіленген сақтандыру сомасы шегінде сақтанушының пайдасына сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті;

20) **Сақтанушы** - сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан қаржы ұйымы. Сақтандыру шарты бойынша Сақтанушы бір мезгілде сақтандырылған және пайда алушы болып табылады;

21) **Сақтандыру төлемі** - Шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақша сомасы;

22) **Сақтандыру сыйлықақысы** - сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттемелер қабылдағаны үшін төлеуге міндетті, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақша сомасы;

23) **Сақтандыру сомасы** - Сақтандыру объектісі сақтандырылған және Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы. Сақтандыру сомасы валютасының түрі Сақтандыру шартында айқындалады;

24) **Сақтандыру оқиғасы** - нәтижесінде сақтанушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға;

25) **Сақтандыру тәуекелі** - сақтандыру шарты жасалатын жағдай басталған жағдайда сақтанушы үшін шығынға әкеп соғатын болжамды оқиға (сақтандыру жағдайы);

26) **Сақтандыру оқиғасы** - басталған кезде Сақтандыру шарты Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;

27) **Сақтандыру мүддесі** - бұл Сақтанушының тәуекелдердің алдын алудағы және Сақтандыру жағдайының басталуына жол бермеудегі мүліктік мүдделері;

28) **Залал** - Сақтанушының экспорттаушының мыналарды орындамауы себебінен қаржылық қызметтер көрсету (қарыз беру, аккредитив ашу, кепілдік шығару, мерзімді валюталық мәміле) нәтижесінде туындайтын шығыны:

- аккредитив беру туралы шарт бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін;
- банк кепілдігі бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін;
- мерзімді валюталық мәміле бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін;
- кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеу жөніндегі өз міндеттемелерін.

Бұл ретте Залал анықтамасына экспорттаушының айыппұлдар, өсімпұлдар; есептелген және мерзімі өткен сыйақылар, комиссиялар және экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шартта көзделген өзге де ұқсас төлемдер, моральдық зиян; экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алуға өтініш жасауға байланысты, оның ішінде сот органдарына сот шығындарын, сондай-ақ басқа адамдардың ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген залалдарды өтеу (төлеу) бойынша Сақтанушы алдындағы берешегінің туындауы енгізілмейді;

29) **Қаржы ұйымы** - қаржылық қызметтер көрсету бойынша кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға;

30) **Қаржылық қызметтер** - Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес алынған лицензиялар негізінде жүзеге асырылатын банк қызметі, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүргізу жөніндегі ұйымдардың қызметі. Осы Қағидалар шеңберінде қаржылық қызметтерге мынадай қаржылық қызметтер жатады: аккредитив ашу, банк кепілдігін шығару, мерзімді валюталық мәміле, кредит (қарыз, қаржыландыру) беру;

31) **Экспорттаушы** - қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттайтын заңды тұлға немесе жеке кәсіпкер.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар, егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағиданың мәтіні бойынша жалғыз немесе көпше түрде, бас немесе кіші әріппен жазылғанына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

3. Сақтандыру объектісі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін Сақтанушының - қаржы ұйымының қаржылық қызметтер көрсету нәтижесінде шығындардың туындау қаупімен байланысты мүлктік мүдделері болып табылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

4. Осы Қағидалардың талаптары бойынша сақтандыру жағдайы осы тарауда және сақтандыру шартында айқындалған және мыналардың салдарынан сақтанушыға залал келтірген оқиғаның басталу фактісі болып табылады:

1) экспорттаушының кредиттік шарт бойынша негізгі борышты өтеу бойынша өзіне қабылдаған міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы) ;

2) экспорттаушының кепілдік беру туралы шарт шеңберінде экспорттаушының міндеттемелері бойынша қаржы ұйымы шығарған банк кепілдігі бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);

3) экспорттаушының аккредитив беру туралы шарт шеңберінде экспорттаушының міндеттемелері бойынша эмитент банк шығарған аккредитив бойынша өзінің қаржылық міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы) ;

4) экспорттаушының валюталық шарт шеңберінде мерзімді валюталық мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);

5) еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды жүзеге асыруды шектейтін немесе оған тыйым салатын, нәтижесінде экспорттаушының экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша сақтанушы алдындағы қаржылық міндеттемелерін орындауы мүмкін болмайтын мемлекеттік органның күтпеген әрекеті;

б) Экспорттаушының банкроттығы және (немесе) таратылуы.

5. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға төменде аталған барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

2) оқиғаның нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның басталуы нәтижесіндегі залалдың мөлшеріне қатысты болжамсыздық;

3) оқиға сөзсіз және объективті түрде Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде, бұл туралы оның тараптары немесе, кем дегенде, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, болуы тиіс деген қауіптің болмауы;

4) оқиғаның басталуында Сақтанушының мүліктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарлар бар;

5) оқиғаның басталуы Сақтанушының ерік білдіруімен және (немесе) ниетімен байланысты емес және пайда табу және (немесе) ұтысты (алыпсатарлық тәуекел) алу мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандырушыны сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату негіздері және сақтандыруды шектеу

6. Сақтандырушының осы Қағидаларда көрсетілген өзге де негіздерден басқа сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар негіз болып табылады:

1) сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) залалдарды өтеу туралы талаптары сақтандыру сомасының мөлшерінен асып түссе;

2) Залал немесе шығыстар ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивтік зақымданудың, әскери іс-қимылдардың, азаматтық соғыстың, әр түрлі халық толқуларының, жаппай тәртіпсіздіктердің немесе ереуілдердің әсері нәтижесінде туындаған болса;

3) Экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт жарамсыз деп танылды;

4) экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шартқа, кепіл шартына, кепілдіктер немесе кепілгерліктер шартына сақтандырушымен мұндай өзгерістерді жазбаша келіспей өзгерістер енгізу;

5) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы;

6) Сақтанушының шығынға жауапты адамнан немесе үшінші тараптан шығынның толық өтелуін алуы;

7) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән жайларын тергеуге және келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтіруі;

8) Сақтанушының өзінен бас тартуы экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша, оның ішінде сот немесе соттан тыс тәртіпте экспорттаушыға талап қою құқығы.

7. Сақтандыру шартында сақтандырушыны сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату бойынша қосымша шарттар көзделуі мүмкін

8. Біріккен Ұлттар Ұйымының Қауіпсіздік Кеңесі немесе Қазақстан Республикасы Үкіметі тарапынан санкциялар, тыйымдар және өзге де шектеулер қойылғанға дейін жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелерді орындауды аяқтауға рұқсат алу жағдайларын қоспағанда, егер қандай да бір бөлігінде сақтандыру қорғанысы, сақтандыру төлемі сақтандырушы үшін не оның органы үшін Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік кеңесінің қарарларына не Қазақстан Республикасы Үкіметінің заңдарына немесе қаулыларына

сәйкес сауда немесе экономикалық санкцияларға сәйкес санкциялар, тыйым салулар не шектеулер әкеп соғатын болса, сақтандырушы сақтандыру қорғанысын бермейді, сондай-ақ сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша міндеттемелерді орындамайды.

Қағидалар 9-бабы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

9. Сақтандырушыларға сақтандыру төлемін немесе сақтандыру премиясын ерте тоқтатқан жағдайда қайтаруды, егер сақтандыру шартының сақтанушы тарапынан қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жуу) немесе терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жоятын қаруларды таратуға қаржыландыру мақсатында қолданылған болуы мүмкін екендігіне күдік туындаса, Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында қарастырылған тәртіппен бас тарту құқығы бар.

5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

10. Сақтандыру шарты Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

11. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтандырушы Сақтанушыдан Сақтандыру тәуекелін сипаттайтын құжаттарды талап етуі мүмкін:

12. Сақтанушы Сақтандырушының жазбаша сұрауларына жауаптарды қоса алғанда, Сақтандыру шартын жасасу үшін ұсынылған деректердің дұрыстығы мен толықтығы үшін жауапты болады.

13. Сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы келісім бойынша осы сақтандыру қағидаларының негізінде және сақтандырушының атқарушы органының шешімі бойынша осы сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды, сондай-ақ сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптарды көздейтін сақтандыру шарттары жасалуы мүмкін.

14. Сақтандыру шарты шартсыз шегеріммен жасалады.

15. Сақтандыру шартында Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде көзделген міндетті талаптар болуға тиіс.

16. Сақтандыру шарттары Тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасала алады.

17. Сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда сақтандырушы сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді, одан кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі.

6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

18. Сақтандыру шарты Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын төлеген сәттен бастап, ал оны бөліп - бөліп төлеген кезде, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, бірінші Сақтандыру жарнасын төлеген сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

19. Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 16-тарауына сәйкес өзінің қолданылуын тоқтатады.

20. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне сәйкес келеді.

21. Сақтандыру шартының қолданылу орны (сақтандыру аумағы) Сақтандыру шартында көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

7-тарау. Сақтандыру сомасы:

22. Сақтандыру сомасының мөлшері сақтандыру шартын жасасу кезінде тараптардың келісімімен айқындалады және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемі болып табылады.

23. Сақтандыру сомасы сақтандыру шартында айқындалған сақтандыру Объектісінің құнынан аспауы тиіс.

24. Сақтандыру шартында жауапкершіліктің барлық түрлері бойынша жиынтық төлем сақтандыру шарты бойынша жалпы сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауы шартымен сақтандыру шарты бойынша әртүрлі сақтандырылған тәуекелдерге қатысты жекелеген сақтандыру сомалары көзделуі мүмкін. Мұндай жағдайда сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы жауапкершіліктің бірыңғай біріктірілген лимитін білдіреді.

8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

25. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандырушы әзірлеген сақтандыру сомасына қолданылатын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі.

26. Сақтандыру сыйлықақысын сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшасыз түрде төленуі тиіс.

27. Сақтандыру сыйлықақысы мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру сыйлықақысы төленбеген жағдайда сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы сақтандырушы сақтанушыға хабарлайды.

28. Сақтандыру қорғанысының қолданылуын тоқтата тұру Сақтанушыны Сақтандыру шарты бұзылған күнге дейін Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі үшін Сақтандыру сыйлықақысын толық төлеуден босатпайды.

29. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (не кезекті сақтандыру жарнасын) төлегенге дейін Сақтандыру жағдайы басталған кезде, егер Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын уақтылы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзса, Сақтандырушының Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

30. Сақтанушының мынадай құқықтары бар:

1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы туралы ақпаратты талап етуге;

2) Сақтандырушыдан Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды талап етуге.

31. Сақтанушы міндетті:

1) Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға Сақтандыру тәуекелін бағалау және Сақтандырушының Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға;

2) Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге;

3) Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде дереу, бірақ оған белгілі болған кезден бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жай-күйінің өзгергені туралы хабарлауға;

4) сақтандыру шарттарын орындауға;

5) Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде Сақтандыру жағдайының басталғаны

туралы Сақтандырушыны хабардар етуге;

6) сақтандыру жағдайынан болған шығындарды азайтуға шаралар қабылдауға;

7) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы және салдары, келтірілген Залалдың сипаты мен мөлшері туралы айтуға мүмкіндік беретін өзінде бар барлық ақпаратты беруге міндетті.

8) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынуға;

9) кредиттік шарт немесе аккредитив беру туралы шарт немесе кепілдік беру туралы шарт немесе валюталық шарт бойынша берешекті өндіріп алу және реттеу жөніндегі барлық іс-әрекеттерді сақтандырушымен жазбаша түрде келісу;

10) Сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге міндетті;

Қағидалардың 31-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес 11) тармақшамен толықтырылды

11) Қаржылық қызметтерді Экспорттаушыға ұсыну бойынша Келісімшартта Борышкердің (Экспорттаушының) өнеркәсіпті мемлекеттік ынталандыру шараларын көрсету кезінде қарсы міндеттемелерді анықтау және қолдануға арналған нормативтік-құқықтық актілерде көзделген қарсы міндеттемелерге сәйкес келу міндетін, сондай-ақ растайтын құжаттарды ұсынууды қарастыру.

32. Сақтандырушының мынадай құқықтары бар:

1) Сақтанушы берген ақпарат пен құжаттарды, сондай-ақ Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандыру шартының талаптары мен шарттарын орындауын тексеруге;

2) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтау, оның ішінде сақтанушыға және құзыретті органдарға сұрау салулар жіберу;

3) Сақтанушыдан Сақтандыру жағдайы фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпаратты талап ету;

Қағидалардың 32-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес 4) тармақшамен толықтырылды

4) Сақтандыру төлемінің мөлшерін анықтау кезінде белгілі бір сақтандыру жарнасын төлеу мерзімі өтіп кеткен жағдайда, егер сақтандыру жағдайы сол жарна төленбес бұрын орын алса, сол төлем сомасын есепке алу. Әр жағдайда бірінші сақтандыру жарнасы толық көлемде және Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде төленуі тиіс.

33. Сақтандырушы:

1) Сақтанушыны осы Қағидалармен таныстыруға және оның талап етуі бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсынуға (жіберуге);

2) оқиға Сақтандыру жағдайы деп танылған жағдайда Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде Сақтандыру төлемін жүргізуге;

3) сақтанушыға сақтандыру жағдайында шығындарды азайту үшін жұмсаған шығындарын өтеу;

4) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;

5) Сақтанушы не оның өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, оған алдыңғы құжатты алған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде жетіспейтін құжаттар туралы хабарлауға міндетті.

6) Сақтанушы оны жоғалтқан жағдайда сақтандыру шартының телнұсқасын беру, содан кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз болып саналады және ол бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

34. Сақтандыру шартында тараптардың басқа да міндеттері көзделуі мүмкін.

10-тарау. Мониторинг

35. Сақтанушы (қаржы ұйымы) мен экспорттаушы арасындағы осы Қағидалар шеңберінде сақтандыру қорғанысы жүзеге асырылатын қаржылық қызметтер көрсету туралы шартта сақтанушының сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде кредиттік шарт немесе аккредитив беру туралы шарт немесе кепілдік беру туралы шарт немесе валюталық шарт бойынша ұсынылған қаржылық қызметтерді экспорттаушының нысаналы пайдалануына мониторинг жүргізу және банктік және коммерциялық құпияны сақтау жөніндегі талаптарды сақтай отырып, экспорттаушыдан құжаттарды сұрату құқығын көздейтін талаптар қамтылуға тиіс.

36. Сақтандыру шартында сақтанушының сақтандырушының жазбаша талабы бойынша сақтанушы куәландырған шарттардың, төлем тапсырмаларының және мониторинг мақсатында сақтандырушы сұратқан кредиттік досьеде қамтылған өзге де құжаттардың көшірмелерін ұсыну міндеттемелерін көздейтін талаптар қамтылуға тиіс.

11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

37. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы өзі білген сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күннен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға жазбаша хабарлауға міндетті.

38. Сақтандыру шартында сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер ететін елеулі өзгерістер көзделуі мүмкін.

39. 37-тармаққа сәйкес сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген сақтандырушы шарттың талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына пропорционалды түрде қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

Егер сақтанушы немесе сақтанушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы шартты бұзуды талап етуге құқылы.

40. Сақтанушы осы Қағидалардың 37-тармағында көзделген міндеттерді орындамаған кезде сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды және сақтандыру шартын бұздан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес азайтуға не сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

41. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар жойылған болса, сақтандырушының шартты бұзуды талап етуге құқығы жоқ.

12-тарау. Сақтандыру жағдайы басталған кездегі Сақтанушының іс-әрекеті

42. Сақтандыру жағдайының басталғанын, сондай-ақ ол келтірген залалдарды дәлелдеу Сақтанушыға жүктеледі.

43. Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін кез келген оқиға - экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындамау (тиісінше орындамау) орын алған кезде сақтанушы мыналарды орындауға міндетті:

1) 30 (отыз) күнтізбелік күннен аспайтын мерзімде Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе салдары Сақтандырушының сақтандыру төлемі

бойынша міндеттемелерінің туындауы мүмкін кез келген оқиға туралы (сотқа шақыру туралы, экспорттаушыға қаржылық қызмет көрсету туралы шартты орындамау (тиісінше орындамау) мәселесі бойынша талап-арыз туралы) хабарламаны жіберу күнін анықтауға және Сақтандырушыны істің барлық мән-жайларына қатысты қажетті ақпаратпен және құжаттамамен, атап айтқанда, оқиғаға тартылған адамдардың, оның ішінде талап қоюшылардың аттарын, атауларын мен мекенжайларын қоса алғанда, осы оқиғаға байланысты алынған ақпаратпен, құжаттармен қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін тәсілмен хабарлауға;

2) дауды соттық реттеу кезінде Сақтандырушының сот шешім шығарғанға дейін «Дербес талаптарды мәлімдемейтін үшінші тұлға» ретінде іске кіру құқығына кедергі келтірмеу, сондай-ақ сот алдында «Дербес талаптарды мәлімдемейтін үшінші тұлға» ретінде Сақтандырушыны іске тарту туралы өтініш білдіруге;

3) сот талқылауына дейін және оның барысында қандай да бір іс-әрекеттер жасамауға, Сақтандырушымен алдын ала келіспей, Сақтандыру мәніне қатысты қаралатын істің мәні бойынша арыздар жасамауға міндетті.

44. Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарламау немесе уақтылы хабарламау, егер Сақтандырушының Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы білгені не Сақтандырушыда бұл туралы мәліметтердің болмауы оның Сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетіне әсер етпейтіні дәлелденбесе, сондай-ақ дәлелді себептер болған және тиісті құжаттар ұсынылған кезде оған Сақтандыру төлемінен бас тарту құқығын береді.

45. Сақтанушы Сақтандырушының мүдделеріне қарсы бағытталған іс-әрекеттерді жасамауға, сондай-ақ: қандай да бір міндеттемелер қабылдамауға, жауапкершілікті мойындамауға, қандай да бір ұсыныстар қабылдамауға, Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз осы сақтандыру жағдайына қатысы бар қандай да бір ымыраға келу төлемдерін жүргізбеуге міндетті.

13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі

Қағидалар 46-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

46. Сақтандыру төлемі Сақтандырушы тарапынан 48-бапта көрсетілген құжаттар негізінде жасалады.

47. *Қағидалар 47- тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес жойылды.*

48. Сақтандыру жағдайының басталғанын және Залал мөлшерін растайтын құжаттар мыналар болып табылады:

Қағидалар 46- тармағының 1) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

1) сақтандыру оқиғасы туралы өтініш, Сақтандырушының корпоративтік интернет-ресурсында орналастырылған нысан бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыруға өтініш;

2) Сақтандыру шартының көшірмесі;

3) экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарттың көшірмесі;

4) кредиттік шарттың талаптарында көзделген құжаттарды қоса бере отырып, экспорттаушының кредиттік шарттың талаптарына сәйкес залалды өтеу (төлеу) қажеттілігі туралы сақтанушының экспорттаушыға жазбаша талабының (хабарламасының) нотариалды куәландырылған көшірмесі;

5) сақтанушының кредиттік шарт бойынша экспорттаушының кредиттік берешегі туралы анықтамасы;

6) Сақтандырушының тиісті талабы болған жағдайда кредиттік досьеден алынған материалдардың нотариалды куәландырылған көшірмелері/көшірмелері. Бұл ретте

Сақтандырушы Сақтандырушының пікірі бойынша Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтінішті қарау үшін қажетті құжаттардың белгілі бір тізбесін беруге тиіс;

7) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін сақтанушының банктік деректемелерін көрсете отырып шығын мөлшерінің есебі;

8) кредиттік шарт немесе кепілдік беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету болып табылатын кепіл, кепіл, кепілдік, кепілгерлік шарттарының және өзге де шарттардың көшірмесі (бар болса);

9) талап арыздың көшірмесі (бар болса);

10) Сақтанушының талап арызы бойынша азаматтық іс қозғау туралы, экспорттаушыдан экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша берешек сомасын өндіріп алу туралы соттың ұйғарымы (бар болса);

11) экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша экспорттаушының берешек сомасын өндіріп алу туралы сот шешімінің түпнұсқасы (бар болса);

12) Залалдың себебі мен мөлшерін растайтын өзге де құжаттар.

49. Сақтандырушы сақтанушыдан сақтандыру жағдайы мен шығын мөлшерін растайтын құжаттардың көшірмелерімен салыстыру үшін құжаттардың түпнұсқаларын ұсынуды талап етуге құқылы.

14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары

50. Сақтанушыдан сақтандыру жағдайының басталуы туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ сақтандыру төлемі үшін қажетті құжаттарды ұсынғаннан кейін сақтандырушы күту кезеңі өткеннен кейін 30 (отыз) жұмыс күні ішінде мынадай әрекеттерді жүзеге асырады:

1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісін анықтайды; Сақтанушының өтінішінде келтірілген мәліметтердің сәйкестігін тексереді; оқиғаның туындау фактісі мен себептерін айқындайды;

Қағидалар 50- тармағының 2) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

2) оқиғаны Сақтандыру жағдайы деп тану кезінде Сақтандыру мөлшерін анықтайды.

Қағидалар 51- тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

51. Сақтандыру төлемі Сақтанушының Сақтандыру төлемі бойынша жазбаша өтініші мен Сақтанушы ұсынған құжаттар негізінде Сақтандырушы тарапынан жүргізіледі.

52. Сақтандыру төлемі сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы шегінде шартсыз шегерімді шегергенде, сақтанушыға келтірілген залал мөлшерінде жүзеге асырылады. Егер экспорттаушыға қаржылық қызметтер көрсету туралы шарт бойынша қаржылық қызмет шетел валютасында ұсынылса, онда сақтандыру төлемі, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру оқиғасы туралы хабарламаны алған күнгі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамы бойынша Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында теңгемен жүзеге асырылады.

53. Сақтандырушы мен сақтанушы арасында берешекті өндіріп алу және шығындарды өтеу жөніндегі шығыстарды бөлу тәртібі жеке келісіммен айқындалады.

54. Сақтандырушы Сақтанушының ықтимал шығындарды азайту үшін қасақана ақылға қонымды және оған қол жетімді шаралар қабылдамауы салдарынан туындаған залалдар бөлігінде Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

55. Залал барлық жағдайларда шартсыз франшизаның белгіленген сомасы шегеріле отырып өтеледі.

1) Аккредитив ашылған кезде залал эмитент-банк аккредитив талаптары бойынша растаушы банктің пайдасына төлеуі тиіс сомадан аспайтын мөлшерде айқындалады;

2) банк кепілдігін шығару кезінде-залал банк кепілдігінің шарттары бойынша шетелдік контрагенттің (бенефициардың) пайдасына қаржы ұйымы (кепілгер) төлеуі тиіс сомадан аспайтын мөлшерде айқындалады;

3) мерзімді валюталық мәміле кезінде-залал валюталық шарттың талаптарына сәйкес мерзімді валюталық мәміле сомасынан аспайтын мөлшерде айқындалады;

4) қарыз беру кезінде залал кредиттік шарт бойынша негізгі борыш сомасынан аспайтын мөлшерде айқындалады.

56. Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартымен айқындалады.

57. Сақтанушының залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілсе, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты мөлшерде өтеледі, алайда сақтандыру төлемі мен шығыстардың өтемақысының жалпы сомасы сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспауы үшін, егер шығыстар сақтанушының сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар сақтандыру сомасына қарамастан толық мөлшерде өтеледі.

15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

58. Сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды алғаннан кейін 30 (отыз) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдайды, бұл туралы сақтанушыға жазбаша нысанда хабарлайды. Егер Сақтандырушы Сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін жазбаша нысанда негіздейді.

59. Сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру төлемін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылданғаннан кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде не тараптардың келісімімен айқындалған мерзімде жүзеге асырады.

60. Сақтандырушы, егер құқық қорғау органдары Сақтанушыға немесе ол уәкілеттік берген адамдарға қатысты қылмыстық іс қозғаған және ол бойынша, егер осы мән-жайлар сақтандыру жағдайының басталуына байланысты болса, Сақтанушының қылмыс жасауға қатысуы дәлелденбеген, Пайда алушыға ақтау үкімін шығарған кезде анықтау немесе алдын ала тергеу сатысында қылмыстық іс тоқтатылғанға дейін мән-жайларға тексеру жүргізілген жағдайда ғана, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қылмыстық заңнамасына сәйкес Сақтанушының іс-әрекеттерінде құқыққа қайшы болмауын көрсететін басқа да жағдайлар туындағанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыруды кейінге қалдыра алады. Сақтандыру төлемін кейінге қалдыру апелляциялық сатыдағы соттардың, жоғары тұрған сатылардағы сот актілерін төмен тұрған сатыдағы соттардың қайта қарауы кезінде де болады.

61. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына Сақтанушы сот тәртібімен шағымдана алады.

16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

62. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандыру шартының қолданылуы Сақтандыруды қорғаудың бүкіл қолданыс кезеңі ішінде жалғасады. Бұл ретте Сақтандыру сомасы жүзеге асырылған Сақтандыру төлемінің сомасына азайтылады. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде толық мөлшерде Сақтандыру сомасын Сақтандыру Шартының қолданылуы тоқтатылады.

63. Тараптардың Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқығы бар.

64. Сақтандыру шарты мынадай жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылады:

- 1) Сақтандыру объектісі жоқ болғанда;
- 2) Сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылды және Сақтандыру тәуекелінің болуы Сақтандыру жағдайынан өзге жағдайлар бойынша тоқтатылғанда;
- 3) Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 4) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеуі;
- 5) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, бірақ 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, басқа Тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартын тоқтату фактісінің құжаттамалық растамасы болып табылады, ал Сақтандырушының Сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы болады.

65. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы Сақтанушыға ол төлеген Сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

17-тарау. Суброгация

66. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға Сақтанушының Сақтандыру нәтижесінде өтелген Залалдар үшін жауапты тұлғаға төленген сома шегінде талап ету құқығы ауысады.

67. Сақтанушы Сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіріссіз беруге және оған өзіне ауысқан Сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

68. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша залалдарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтем Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандырушыға тиесілі болады. Сақтанушы осы өтеулер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға беруге міндетті.

69. Егер Сақтанушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты адамға талап қою құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты Сақтанушының кінәсінен жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

70. Сақтандыру шартында сақтандырушының талап ету (суброгация) құқығын іске асыру және өтем алу тәртібін айқындайтын қосымша талаптар көзделуі мүмкін.

18-тарау. Қосымша шарттар

71. Тараптардың келісімі бойынша осы Қағидаларға сәйкес жасалатын сақтандыру шартына қосымша талаптар (сақтандыру ескертпелері, анықтамалар, ерекшеліктер және т.б.) енгізілуі мүмкін.

72. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар Тараптардың уәкілетті өкілдері оларды жазбаша ресімдеген және қол қойған жағдайда заңды күші болады.

19-тарау. Дауларды шешу тәртібі

73. Осы Қағидалардың негізінде жасалған Сақтандыру шартынан туындайтын дауларды тараптар тікелей келіссөздер жолымен қарайды.

74. Сақтандыру шартының тараптары дауды келіссөздер жолымен шешпеген кезде сот органдарына өтініш бергенге дейін туындаған келіспеушіліктің себептерін негіздей отырып, екінші Тарапқа жазбаша шағым жіберуге міндетті.

75. Шағым екі апта мерзімде қаралуы тиіс.

76. Егер шағым толық немесе ішінара қабылданбаған не шағымға жауап осы Қағидалардың 75-тармағында көрсетілген мерзім өткеннен кейін алынбаған жағдайда, тарап Сақтандырушының кеңсесінің нақты орналасқан жерінің соттылығы бойынша сотқа жүгінуге құқылы.

Келісу парағы

Жоба бойынша: «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру қағидалары

Әзірлеуші: Сақтандыру және кепілдік департаменті

ІНҚ иесі: Сақтандыру және кепілдік департаменті

Лауазымның атауы	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қолы	Қол қойылған күні
Басқарма Төрағасының Орынбасары	Мукажанов Куаныш Амангельдиевич		
Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры	Нурмухамбетов Серик Кайдарович		
Тәуекелдерді басқару департаментінің директоры	Шабарбаева Лейла Галымжановна		
Комплаенс-қызметінің басшысы	Жакаева Асель Сейтжановна		
Андеррайтинг департаментінің директоры	Куанбаев Эльдар Болатканович		
Талдау және жобалық басқару департаментінің директоры	Камбаров Тасболат Мырзабекович		

Сақтандыру және кепілдік департаментінің директоры _____ Нуранов Д.А.